

DOI 10.31558/2519-2949.2024.3.8

УДК 323.2:316.75:32.019.5

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-8393-2097>**Кравченко В. Ю., Дніпровський державний медичний університет**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3993-9608>**Добридень О. В., Дніпровський державний медичний університет**

ІДЕОЛОГІЧНИЙ ВИМІР СУЧАСНОГО ПОЛІТИЧНОГО НАСИЛЛЯ

Статтю присвячено вивченню механізмів впливу ідеологічних переконань на процес легітимізації та виправдання політичного насилля. Встановлено, що ідеологія є важливим елементом політичного насилля, який визначає характер і закономірності його використання для досягнення соціально-політичних цілей. Визначено, що ідеологія є комплексом систематизованих ідей, переконань, норм, цінностей та вірувань, які визначають принципи політичної поведінки індивідів. Доведено, що спільна соціально-політична ідентичність прихильників певної ідеології підвищує солідарність та готовність окремих груп до застосування фізичного примусу. Це дає підстави стверджувати, що ідеології можуть впливати на структуру і цілі суб'єктів насилля, а також забезпечувати процес залучення, мотивації, соціалізації, ідентифікації та виховання прихильників. Результати дослідження демонструють, що ідеологічні переконання учасників суспільних відносин можуть мати суттєвий вплив на поширення сучасних збройних конфліктів і політичного насилля. Встановлено, що основними ідеологічними механізмами легітимізації політичного насилля є: визначення об'єкту насилля; дегуманізація і перекладання провини на жертву; зображення насилля як необхідного, раціонального та безальтернативного інструменту досягнення політичних цілей; визначення бажаних кінцевих результатів. Виявлено, що вплив ідеології на інтенсивність збройного конфлікту залежить від декількох факторів: рівень радикалізації учасників конфлікту, економічне становище суспільства, революційні або еволюційні цілі розвитку, рівень інституціоналізації ідеології, наявність або відсутність попереднього етнічного чи релігійного конфлікту. Загалом, дослідження покликане покращити розуміння впливу ідеологічних чинників на характер, інтенсивність і тривалість політичних конфліктів із використанням насилля.

Ключові слова: політичне насилля, ідеологія, збройний конфлікт, легітимізація насилля, дегуманізація, радикалізація, політичні цінності та переконання.

Постановка проблеми. Протягом історії ідеологічні переконання і цінності дуже часто відігравали ключову роль в процесі легітимізації політичної боротьби із використанням насилля і примусу. Це пов'язано з тим, що суб'єкти ідеологічно вмотивованого насилля поділяють спільну систему цінностей, переконань та вірувань, яка виправдовує застосування сили з метою досягнення соціально-політичних чи економічних цілей. Такі ідеологічні цінності стають основою колективної ідентичності, що полегшує пошук і залучення додаткових прихильників, ідентифікацію ворогів, визначення мети, стратегії, програми дій, причин і мотивів використання насилля, а також підвищує готовність застосувати силу для реалізації бажаних соціально-політичних змін. Значна кількість суб'єктів політичного насилля вдаються до політичної боротьби саме через ідеологічні мотиви та переконання. За таких умов, ідеологія починає впливати на процес створення, підтримки та управління збройними формуваннями, залучення ширшого кола учасників, а також визначення основних цілей і принципів використання насилля в умовах соціального протистояння і політичних конфліктів.

Останні дослідження підтверджують, що ідеологічні переконання можуть бути рушійною силою, яка визначає інтенсивність і характер політичного насилля у формі тероризму, громадянської війни, репресій, геноциду, міждержавного збройного конфлікту [12, р. 636]. Вивчення ролі ідеології, як одного з факторів виправдання політичного насилля, може пояснити чому одні соціальні групи вдаються до збройної боротьби в той час, як інші – обирають ненасильницькі стратегії досягнення політичних цілей. Зважаючи на актуальність зазначеної теми і обмежену увагу вчених, існує

необхідність детального вивчення ролі ідеології в процесі ескалації різних форм політичного насилля, що сприятиме кращому розумінню причин, закономірностей і методів врегулювання сучасних збройних конфліктів.

Метою статті є вивчення механізмів та критеріїв ідеологічного обґрунтування і виправдання насилля в умовах політичної боротьби.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останнім часом ми спостерігаємо зростання уваги дослідників до вивчення ролі ідеології в процесі обґрунтування різних форм політичного насилля. Намагаючись пояснити причини колективного насилля і громадянських конфліктів вчені все частіше почали розглядати ідеологію в якості важливого фактору ескалації збройного протистояння. Зокрема, результати досліджень Дж. Норман доводять, що ідеологія може мати суттєве значення для легітимізації і виправдання колективного насилля як морально допустимого, необхідного і прийняттого інструменту досягнення політичних цілей [13, р. 1]. Ф. Санін та Е. Вуд [15], С. Косталлі та А. Руджері [4] досліджують вплив ідеології на процеси виправдання та ескалації політичного насилля в системі суспільних відносин. Відомі вчені Д. Холбрук [6], І. Леві [8], А. Шарпф [16] та Д. Веббер [20] вивчають особливості ідеологічної радикалізації представників терористичних організацій та рухів. Дж. Мейнард [9, 10, 11] у своїх роботах зосереджує увагу на механізмах ідеологічного обґрунтування масового насилля проти цивільних громадян. М. Базедау і М. Дейч доклали значних зусиль для вивчення ідеологічних факторів які впливають на посилення інтенсивності насилля і збільшення тривалості політичного конфлікту [2, р. 1827].

Виклад основного матеріалу. Важливою особливістю ідеології є її здатність за допомогою системи ідей, вірувань і символів визначати норми та цілі соціально-політичної поведінки, описувати оточуючий світ і місце індивіда в ньому. Ідеології можуть формувати уявлення про насилля як про допустимий та виправданий засіб досягнення політичних цілей. За словами А. Альвареза, «ідеології пронизують суспільне життя, визначають у що ми віримо і як повинні діяти для досягнення визначеної мети» [1, р. 217]. Це свідчить про те, що система цінностей суб'єктів насилля може мати вирішальне значення під час визначення необхідності застосування сили в процесі політичної боротьби, адже ідеологічні норми дуже часто формують спільну ідентичність, визначають кінцеву мету конфлікту і формують політичні переконання його учасників. В нашій роботі, ми пропонуємо описувати ідеологію як набір цінностей, норм та переконань, які впливають на формування політичної ідентичності і визначають цілі та принципи політичної поведінки індивідів та соціальних груп.

Визначення головних атрибутів ідеології продовжує бути об'єктом запеклих дискусій серед наукової спільноти. Для кращого розуміння ролі ідеологічних чинників ескалації політичного насилля потрібно розглянути основні теоретичні підходи до визначення ідеології в системі соціальних наук. Незважаючи на складність та багатогранність поняття «ідеологія», поширеним залишається опис її як системи узгоджених і впорядкованих політичних ідей, думок та переконань, які формують світогляд і визначають характер взаємовідносин у суспільстві [19, р. 450]. Схожу точку зору висловлює Дж. Мейнард, коли визначає політичну ідеологію як складну систему цінностей, ідей та переконань, які формують поведінку індивідів і впливають на сприйняття ними політичних та соціальних процесів [10, р. 19]. Тобто, ідеологія виступає в якості елемента, який об'єднує індивідів зі схожими інтересами і політичними вподобаннями. Вона є сукупністю узгоджених і послідовних ідей, які спрямовані на пояснення та виправдання певної соціальної поведінки, а також зміну або захист політичної системи.

В межах цієї наукової традиції М. Берлін і С. Рангазас характеризують ідеологію як систематизований комплекс ідей та переконань, якими керується у своїй діяльності певна соціально-політична група для визначення власних цілей, програми дій та розширення кола своїх прибічників [3, р. 22]. Американський вчений Дж. Геррінг розглядає ідеологію як систему думок, поглядів, переконань та цінностей, які відображають моделі поведінки індивіда та його ставлення до суспільства [5, р. 958]. Вивчаючи вплив ідеології на ескалацію колективного насилля Д. Холбрук описує її, як систему нормативних переконань та цінностей, які впливають на політичну поведінку членів окремої соціальної групи чи суспільства в цілому [6, р. 5]. Це дає підстави стверджувати, що ідеології дозволяють індивідам відчувати свою приналежність до певної групи, описують світ і визначають принципи його функціонування. Вони не просто формують переконання індивідів, а спонукають їх діяти у відповідності до системи цінностей та інтересів власної групи.

Варто відзначити прагнення деяких дослідників охарактеризувати ідеологію як ціннісну систему ідей, образів, очікувань, уявлень та норм, які лежать в основі світосприйняття членів соціальної групи

або суспільства в цілому [9, р. 826]. Дотримуючись схожої дослідницької стратегії Ф. Санін та Е. Вуд наголошують, що будь-яка політична ідеологія відображає набір систематизованих ідей та уявлень етнічної, релігійної, класової або іншої соціальної групи, які обґрунтовують програму дій і стратегію досягнення групових цілей [15, р. 215]. Бруно Шмідт-Фойерхерд пропонує визначати ідеологію, як систему визначених і узгоджених переконань та ідей певної групи, які визначають методи досягнення бажаних соціально-політичних цілей [17, р. 6].

Огляд головних підходів до визначення ідеології засвідчив, що сформована система політичних переконань, цінностей і стратегій здатна впливати на емоційне сприйняття ситуації та ухвалення індивідами рішень про використання насилля в умовах політичної боротьби. Для учасників конфлікту ідеологія перетворюється на засіб збільшення готовності до боротьби, формування світогляду, політико-правових норм і виправдання застосування примусу по відношенню до політичних опонентів. Зокрема, як стверджують Х. Сабуседо та А. Бланко, за допомогою ідеологічних переконань та вірувань суб'єкти насилля прагнуть виправдати необхідність збройної боротьби, заручитися підтримкою суспільства і створити собі позитивний образ [14, р. 550].

С. Косталлі та А. Руджері припускають, що слабким місцем класичних підходів до вивчення політичного насилля була недостатня увага до ролі ідеологічних чинників ескалації конфліктів і надмірний акцент на матеріальних та економічних факторах. Варто погодитися з їхнім описом ідеології як набору політичних переконань, які визначають систему соціально-політичних відносин між індивідами та формують спосіб розуміння соціальних процесів [4, р. 923]. За таких обставин, ідеологія та емоційне сприйняття ситуації дуже часто впливають на готовність індивідів приєднатися до політичного протистояння із використанням насилля.

На думку Дж. Мейнарда, більшість форм колективного насилля мають ідеологічний вимір, який визначає світогляд і систему переконань учасників протистояння [10, р. 24]. Саме ідеологічна несумісність може посилювати інтенсивність і тривалість політичних конфліктів із використанням насилля, адже учасникам конфлікту стає складніше подолати принципові розбіжності, що зменшує імовірність компромісу і мирного врегулювання протистояння. Ідеологія може перетворюватися на важливий чинник розв'язання конфлікту, визначати динаміку, структуру і мотивацію насилля, залучати нових прихильників та ідентифікувати ворогів певної соціальної групи. За таких умов, політичні режими чи збройні угруповання використовують ідеологічні норми для виправдання масового насилля по відношенню до своїх політичних опонентів. Враховуючи це, М. Жаковська наголошує, що політичні еліти можуть використовувати фактор ідеології та відчуття дефіциту безпеки «як інструмент мобілізації прихильників, збільшення підтримки і виправдання необхідності почати або продовжити збройний конфлікт» [21, р. 53].

Вивчаючи вплив ідеологічних переконань на інтенсивність державних репресій в Аргентині А. Шарпф встановив, що рівень політичного насилля був вищим у тих регіонах, які знаходилися під контролем військових офіцерів, які поділяли ідеологічні цінності політичного режиму і погоджувалися з необхідністю внутрішніх репресій [16, р. 207]. І навпаки, військові офіцери, які не поділяли урядову ідеологію були схильні уникати і саботувати виконання наказів, які передбачали невибіркове насилля і державний терор проти цивільних громадян. Це свідчить про те, що революційні ідеологічні переконання можуть впливати на визначення джерел політичних загроз для держави і виправдання політичного насилля проти опонентів, які опираються суспільним змінам. Саме тому, урядовці за допомогою індоктринації та соціалізації намагаються сформувати ціннісні переконання силових структур, які забезпечать їхню лояльність.

Окремі дослідники звертають увагу на роль ідеології в процесі виникнення соціальних рухів та організацій, які використовують насилля як метод політичної боротьби. Для таких рухів ідеологія стає зручним засобом обґрунтування своїх політичних цілей, залучення і консолідації додаткових прихильників, розробки стратегії колективних дій, структурування і вираження ціннісних переконань. Поділяючи цю точку зору В. Скуто припускає, що ідеологія не просто об'єднує індивідів зі схожими поглядами, а створює колективну ідентичність зі спільними цілями і стратегіями дій [18, р. 9].

Важливими ідеологічними механізмами виправдання насилля є дегуманізація і дискредитація опонентів через перекидання на них відповідальності і провини за розв'язання збройного конфлікту. В межах даної роботи ми пропонуємо визначати політичне насилля як «застосування фізичного або психологічного примусу проти індивіда чи групи осіб з метою завоювання, збереження та утримання влади і політичного панування» [7, р. 49]. Суб'єкти такого насилля

використовують стратегію обґрунтування своєї агресії через ідентифікацію жертви з політичними групами чи ідеями, які засуджуються суспільством і викликають негативну емоційну реакцію. Такими діями вони намагаються вплинути на громадську думку та міжнародну спільноту, уникнути критики і зменшити рівень співчуття до жертви. Це дозволяє створити хибну реальність змістивши увагу громадськості з актів політичного насилля на негативний образ, відповідальність і провину самої жертви.

Вартим уваги є твердження І. Леві про те, що ідеологія здатна впливати на визначення цілей організації, збільшувати єдність, солідарність та спорідненість між її учасниками [8, р. 812]. Властивість ідеології посилювати політичне насилля пов'язана з тим, що вона пропонує цілі, які мають високу ступінь абстрактності і малу імовірність досягнення, що зменшує можливість мирного врегулювання конфлікту. Історичні приклади свідчать про те, що радикальні політичні угруповання здатні використовувати ідеологію для посилення суспільного невдоволення, мобілізації та об'єднання своїх прихильників і визначення винних, проти яких має бути застосований примус. Саме тому, на думку Д. Холбрука, ідеологічні положення можуть використовувати для виправдання жажливих вчинків, які раніше вважалися недопустимими, наприклад, різні форми насилля проти цивільних громадян [6, р. 7].

Загалом можна виділити такі закономірності і механізми ідеологічного виправдання масового насилля:

- 1) визначення і опис причин, через які застосування сили по відношенню до певного об'єкта вважається прийнятним;
- 2) формування уявлення про те, чому таке насилля є виправданим та легітимним;
- 3) раціоналізація ролі насилля як ефективного та необхідного інструменту досягнення соціально-політичних цілей.

Це дає підстави стверджувати, що у значній кількості випадків, ідеологічні переконання є ціннісною основою для дегуманізації та звинувачення жертви, залучення нових прибічників, легітимізації та раціоналізації політичної боротьби із застосуванням насилля. Відповідна система цінностей може підтримувати процес збільшення вразливості певної соціальної групи до насильницьких дій і зменшення співчуття до страждань жертви. Таке насилля може застосовуватися для докорінної трансформації суспільства і знищення будь-якого суспільного опору. Для суб'єктів насилля ідеологія забезпечує визначення мети, обґрунтування необхідності та доцільності нападів, мотивацію прихильників, залучення додаткових ресурсів і новобранців. Це пов'язано з тим, що застосування сили підтримується ідеологічними нормами, міфами і стереотипами, які можуть посилювати мотивацію та схильність до таких вчинків. Зокрема, результати останніх досліджень демонструють, що ідеологічні наративи відіграють важливу роль у виправданні недержавних форм політичного насилля через поширення тверджень про те, що швидке досягнення соціально-політичних змін можливе лише силовим шляхом [20, р. 107]. Однак, було б помилковим спрощенням пояснювати причини політичного насилля лише ідеологічними переконаннями. Окрім ідеологічних факторів на ескалацію насилля впливає цілий комплекс соціально-економічних, політичних, інституційних, культурних, психологічних та ситуативних чинників.

Дж. Мейнардусу вдалося ідентифікувати шість механізмів за допомогою яких ідеологія легітимізує застосування масового насилля проти цивільних громадян:

- дегуманізація образу потенційної жертви;
- перекладання провини на жертву і перетворення її на законну ціль для політичного насилля;
- звинувачення жертви у тому, що вона становить загрозу для певної соціально-політичної групи чи політичного режиму;
- обґрунтування неминучості насилля по відношенню до жертви, як безальтернативного політичного інструменту;
- виправдання насилля через відчуття обов'язку, патріотизму, героїзму і лояльності до своєї групи;
- визначення кінцевих цілей, які будуть досягнуті завдяки застосуванню сили і примусу [11, р. 71].

Такі ідеологічні механізми можуть сформувати уявлення про те, що використання насилля в процесі політичної боротьби може бути виправданим. Саме тому, ідеологію потрібно розглядати в якості світоглядної основи, яка сприяє визначенню цілей учасників конфлікту, обґрунтовує допустимість або недопустимість застосування сили і консолідує членів певної соціальної групи. Зазвичай, учасники ідеологічно вмотивованого насилля мають спільну систему цінностей,

переконань та вірувань, яка виправдовує застосування насилля для досягнення соціально-політичних цілей. За таких умов вона може сприяти мотивації та координації учасників конфлікту і забезпечувати колективну єдність.

Висновки. Ідеологічні переконання і норми відіграють важливу роль у формуванні світогляду і виправданні необхідності використання насилля як засобу трансформації суспільства та досягнення бажаних цілей. Нами було встановлено, що ідеологія сприяє переходу індивідуального невдоволення і розчарування в колективне, що підвищує імовірність використання фізичного примусу для досягнення політичних змін або захисту існуючого політичного ладу. Спільні ідеологічні цінності і установки є важливими для формування групової ідентичності, координації діяльності та легітимізації політичного насилля. Ідеологію використовують для маніпуляції громадською думкою, виправдання насилля, ідентифікації та дегуманізації жертви, перекладання на неї провини і відповідальності за минулі або теперішні проблеми.

Таким чином, ідеологічні переконання і цінності можуть відігравати ключову роль в процесі ескалації політичної боротьби, адже екстремістські організації використовують ідеологію для ідентифікації ворогів, раціоналізації насилля, маніпуляції прихильниками, визначення політичних цілей і засобів їхнього досягнення. Подальше вивчення ідеологічних чинників обґрунтування політичного насилля дозволить краще передбачати, попереджати і контролювати використання збройного насилля в умовах сучасних політичних конфліктів.

Бібліографічний список/References:

1. Alvarez A. (2008). Destructive Beliefs: Genocide and the Role of Ideology. In *Supranational Criminology: Towards a Criminology of International Crimes*, edited by A. Smeulers and R. Haveman, Antwerpen: Intersentia, P. 213-232.
2. Basedau M., Deitch M., Zellman A. (2022). Rebels with a Cause: Does Ideology Make Armed Conflicts Longer and Bloodier? *Journal of Conflict Resolution*. Vol. 66 (10). P. 1826-1853. DOI: <https://doi.org/10.1177/00220027221108222>.
3. Berlin M., Rangazas S. (2023). Restrained Insurgents: Why Competition Between Armed Groups Doesn't Always Produce Outbidding. *Texas National Security Review*. Vol. 6. Iss. 4. P. 11-36. DOI: <http://dx.doi.org/10.26153/tsw/48845>.
4. Costalli S., Ruggieri A. (2017). Emotions, Ideologies, and Violent Political Mobilization. *PS: Political Science & Politics*. Vol. 50 (4). P. 923-927. DOI: 10.1017/S1049096517000993.
5. Gerring J. (1997). Ideology: A Definitional Analysis. *Political Research Quarterly*. Vol. 50 (4). P. 957-994. DOI: <https://doi.org/10.2307/448995>.
6. Holbrook D., Horgan J. (2019). Terrorism and Ideology: Cracking the Nut. *Perspectives on Terrorism*. Vol. 13. Issue 6. P. 2-15.
7. Kravchenko V. Y., Koldunov Y. V. (2023). Philosophical and Anthropological Understanding of the Nature of Collective Violence. *Anthropological Measurements of Philosophical Research*. No. 24. P. 46-56. DOI: <https://doi.org/10.15802/ampr.v0i24.295314>.
8. Levy I. (2023). Lethal Beliefs: Ideology and the Lethality of Terrorist Organizations. *Terrorism and Political Violence*. Vol. 35 (4). P. 811-827. DOI: 10.1080/09546553.2021.1977282.
9. Maynard J. L. (2014). Rethinking the Role of Ideology in Mass Atrocities. *Terrorism and Political Violence*. Vol. 26 (5). P. 821-841. DOI: 10.1080/09546553.2013.796934.
10. Maynard J. L. (2015).. Identity and Ideology in Political Violence and Conflict. *St. Antony's International Review*. Vol. 10 (2). P. 18-52.
11. Maynard J. L. (2015). Preventing Mass Atrocities: Ideological Strategies and Interventions. *Politics and Governance*. Vol. 3. Issue 3. P. 67-84. DOI: <https://doi.org/10.17645/pag.v3i3.320>.
12. Maynard J. L. (2019). Ideology and armed conflict. *Journal of Peace Research*. Vol. 56 (5). P. 635-649. DOI: <https://doi.org/10.1177/0022343319826629>.
13. Norman J. (2022). Other People's Terrorism: Ideology and the Perceived Legitimacy of Political Violence. *Perspectives on Politics*. P. 1-18. DOI: 10.1017/S1537592722000688.
14. Sabucedo J. M., Blanco A., De la Corte L. (2003). Beliefs which legitimize political violence against the innocent. *Psicothema*. Vol. 15 (4). P. 550-555.
15. Sanín F. G., Wood E. J. (2014). Ideology in civil war: Instrumental adoption and beyond. *Journal of Peace Research*. Vol. 51 (2). P. 213-226. DOI: <https://doi.org/10.1177/0022343313514073>
16. Scharpf A. (2018). Ideology and state terror: How officer beliefs shaped repression during Argentina's 'Dirty War'. *Journal of Peace Research*. Vol. 55 (2). P. 206-221. DOI: <https://doi.org/10.1177/0022343317748346>.
17. Schmidt-Feuerheerd B. (2023). Ideology, organisation, and path dependency: The use of violence among Egyptian Islamist movements. *Politics*. P. 1-22. <https://doi.org/10.1177/02633957231195456>.
18. Scuto V. (2021). Politics by Other Means in the Italian 'Years of Lead': Armed Groups, Ideology and Patterns of Violence. *Journal for Deradicalization*. Issue 29. P. 1-53.

19. Ugarriza J. E., Craig M. J. (2013). The Relevance of Ideology to Contemporary Armed Conflicts: A Quantitative Analysis of Former Combatants in Colombia. *Journal of Conflict Resolution*. Vol. 57 (3). P. 445-477. DOI: <https://doi.org/10.1177/0022002712446131>.
20. Webber D., Kruglanski A., Molinario E., Jasko K. (2020). Ideologies that justify political violence. *Current Opinion in Behavioral Sciences*. Vol. 34. P. 107-111. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.cobeha.2020.01.004>.
21. Żakowska M. (2020). The roots of armed conflicts: Multilevel security perspective. *Security and Defence Quarterly*. Vol. 30 (3). P. 49-64. DOI: <https://doi.org/10.35467/sdq/124962>.

Kravchenko V. , Dobryden O. Ideological dimension of modern political violence

The article is devoted to the study of the mechanisms of influence of ideological beliefs on the process of legitimization and justification of political violence. It has been established that ideology is an important element of political violence, which determines the nature and patterns of its use to achieve socio-political goals. It was determined that ideology is a set of systematized ideas, beliefs, norms, values and beliefs that determine the principles of political behavior of individuals. It has been proven that the common socio-political identity of supporters of a certain ideology increases the solidarity and readiness of individual groups to use physical coercion. This gives grounds for asserting that ideologies can influence the structure and goals of the subjects of violence, as well as ensure the process of attraction, motivation, socialization, identification and education of supporters. The results of the study demonstrate that the ideological beliefs of the participants in social relations can have a significant impact on the spread of modern armed conflicts and political violence. It was established that the main ideological mechanisms of legitimization of political violence are: definition of the object of violence; dehumanization and victim blaming; depiction of violence as a necessary, rational and non-alternative tool for achieving political goals; determining the desired end results. It was found that the influence of ideology on the intensity of armed conflict depends on several factors: the level of radicalization of the participants in the conflict, the economic situation of society, revolutionary or evolutionary goals of development, the level of institutionalization of ideology, the presence or absence of a previous ethnic or religious conflict. In general, the research is designed to improve the understanding of the influence of ideological factors on the nature, intensity and duration of political conflicts with the use of violence.

Keywords: political violence, ideology, armed conflict, legitimization of violence, dehumanization, radicalization, political values and beliefs